

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

**Základní škola a Mateřská škola Písečná u
Jeseníka**

Ředitelka školy: Mgr. Renáta Juříková

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2022

1. Charakteristika školní družiny

- 1. 1. Stručná charakteristika školní družiny (SWOT analýza)**
- 1. 2. Vybavení školní družiny**
- 1. 3. Personální podmínky**
- 1. 4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty**

2. Charakteristika vzdělávacího programu

- 2. 1. Výchovně vzdělávací strategie**
 - 2. 1. 1. Obecné cíle výchovy:**
 - 2. 1. 2. Metody a formy práce**
- 2. 2. Výchovně vzdělávací oblast školní družiny - Člověk a jeho svět**
- 2. 3. Tématické okruhy vých. vzděl. oblasti školní družiny - Člověk a jeho svět**
 - 2. 3. 1. Místo, kde žijeme**
 - 2. 3. 2. Lidé kolem nás – osvojování a dodržování prav. společen. chování**
 - 2. 3. 3. Lidé a čas – jak postupují události v čase**
 - 2. 3. 4. Rozmanitost přírody**
 - 2. 3. 5. Člověk a jeho zdraví- poznej sám sebe**
- 2. 4. Cíle výchovně-vzdělávací činnosti**
- 2. 5. Získávání a rozvoj klíčových kompetencí**
- 2.6. Společné postupy na úrovni školy, kterými chceme dosáhnout cílů základního vzdělávání a jejichž prostřednictvím utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků**
 - 2.6.1 Zájmová činnost**

3. Plán činnosti ŠD

1. Charakteristika školní družiny

1. 1. Stručná charakteristika školní družiny (SWOT analýza)

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování, jež je mezi ostatními zařízeními určenými pro volný čas žáků nejčetnější. Výchova je společenský proces, a tedy i zájmové vzdělávání ve školní družině je třeba chápat jako součást nutné společenské reprodukce, nikoli jako hlídání dětí - tj. pouhou sociální službu. Školní družina tvoří pro žáky přechod mezi výukou ve třídách a pobytem doma.

Naše školní družina má dvě oddělení. Celková kapacita školní družiny je 70 žáků I. stupně.

Její činnost není pokračování školního vyučování, ale přirozeně na ni navazuje, pedagogická práce v ní má svá specifika a je výrazně odlišná od běžné vzdělávací praxe. Pro děti zabezpečuje odpočinek, rekreaci, i zájmové činnosti. Je vymezena dobou bezprostředně po vyučování a odchodem dětí domů nebo za jinými mimoškolními aktivitami. Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně-vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

Je třeba také působit na negativní projevy chování u žáků, účastníků školní družiny. Zejména na pohodlnost žáků, nechuť k pohybu a jednostranné zájmy. Program školní družiny je třeba také přizpůsobit odlišným příchoďům a odchodům žáků v důsledku rozdílných rozvrhů jednotlivých tříd a zájmovým útvarům na škole, které vedou naše učitelky v ranních i odpoledních hodinách.

1. 2. Vybavení školní družiny

Školní družina má pro ranní a odpolední službu k dispozici klubovnu, která současně slouží i k výuce v době mimo provozu družiny.

Materiální vybavení je dostačující – pravidelně se doplňují stolní hry, hračky, výtvarný materiál.

Pro pobyt venku máme k dispozici multifunkční hřiště, které má i běžecké dráhy a pískové doskočiště. Dále dětské hřiště, kde jsou průlezky, skluzavky, houpačky. Také využíváme školní zahradu.

Za nepříznivého počasí lze ke sportu či pohybovým aktivitám využít nově vybudovanou tělocvičnu, která je součástí budovy. Součástí budovy je také školní jídelna – výdejna.

1. 3. Personální podmínky

Dvě vychovatelky školní družiny jsou kvalifikované s dlouholetou praxí. Mají organizační schopnosti, umí navozovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností. Mají kladný vztah k dětem a umí vytvořit pro děti příznivé klima a přátelské ovzduší pro práci ve školní družině. Znají bezpečnostní předpisy pro práci s dětmi. Vychovatelky spolupracují s třídními učitelkami, vzdělávají se v akreditovaných kurzech. Pravidelně se jedna vychovatelka účastní porad učitelů ve frekvenci 1x / měsíčně.

1. 4. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

S rodiči jsme v každodenním kontaktu, případné kázeňské problémy jsou řešeny ihned. V budově školní družiny je umístěna nástěnka, kde jsou rodiče informováni o činnosti a aktivitách svých dětí. Chceme, aby rodiče poznávali činnost ve školní družině, aby věděli jaké aktivity probíhají žáků mimo vyučování. Pravidelně navštěvujeme třídní schůzky, kde rodiče obeznamujeme s činností a programem školní družiny. Mají možnost nahlédnout, jak děti pracují ve školní družině. Práce žáků je prezentována výstavkou výtvarných prací a výrobků.

Každý čtvrtek máme vyčleněn pro své programy sportovní či tvořivé. Patří sem také výjezdy mimo Písečnou – v zimě bruslení, kino, knihovna, Středisko volného času Duha v Jeseníku aj.

2. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací program je reálný okruh konkrétních námětů pro dlouhodobou výchovnou práci, ze kterých vychovatelky vybírají činnosti pro svá oddělení. Nemá být svazující, ale má inspirovat k pestré a námětově bohaté činnosti družiny s možností změny. Časově se nemusí přesně vymezovat, s každou skupinou dětí je možné pracovat různě dlouho. Vycházíme ze zájmů, potřeb a přání dětí. Určitému tématu se nebudou stejně dlouhou dobu věnovat děti sedmileté a devítileté.

Při tvorbě programu jsme využily své dlouholeté zkušenosti a náměty, které se osvědčily. Vycházely jsme z požadavku na **pedagogiku volného času**

- požadavek pedagogického ovlivňování volného času (navozovat a motivovat činnost)
- požadavek dobrovolnosti (vzbudit zájem, aby dítě dobrovolně pracovalo)
- požadavek aktivity (zapojit děti do plánování, volit takové činnosti, aby mohly být přiměřeně úspěšné všechny děti)
- požadavek zajímavosti a zájmovosti (atraktivnost a pestrost činnosti)
- požadavek citlivosti a citovosti (práce má přinášet radost, uspokojení z výsledků – ocenění)
- požadavek seberealizace (možnost uplatnit se, vytvářet si sociální kontakty)

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá především vlastní činností dětí, získáváním vlastních zkušeností. Vše má být založeno na přímých zážitcích z činnosti, dětské zvědavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat. Chceme rozvíjet kompetence žáků, rozvíjet jejich osobnost a dávat jim dostatek námětů pro samostatné žádoucí naplňování volného času.

2. 1. Výchovně vzdělávací strategie

2. 1. 1. *Obecné cíle výchovy:*

1. Výchova ke zdravému životnímu stylu, výchova k odpovědnosti za sebe, za své zdraví (osobní hygiena, posilování tělesné zdatnosti, rozvíjení citové stránky, pěstování pracovních návyků a dovedností).
2. Posilování komunikačních dovedností (rozvíjení slovní zásoby a schopností ji používat, schopnost komunikace a umět naslouchat jiným).

3. Zvyšování sociálních kompetencí (pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů, pravdomlupnost, zodpovědnost).
4. Výchova v odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování (překonávat náročné životní situace, nepodléhat jim, neboť i hrou se můžeme cvičit v překonávání krajních situací, vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy).
5. Schopnost najít své místo ve skupině a ve společnosti (poznání sebe samého, posilování pozitivního myšlení).
6. Formování životních postojů (tolerance, schopnost a ochota pomoci, vytvoření vlastního sebevědomí a posilování schopnosti nepodléhat cizím negativním vlivům).

2. 1. 2. Metody a formy práce

- rozhovory ve skupině
- vyprávění
- četba
- dramatizace
- vycházka, pozorování
- sportovní hry
- soutěže
- hádanky, kvízy, křížovky
- besedy
- výukové programy
- výstavky
- návštěvy kulturních zařízení
- dopravní hřiště
- sebeobslužné činnosti
- hodnocení, sebehodnocení

2. 2. Výchovně vzdělávací oblast školní družiny – Člověk a jeho svět

Děti získávají nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě, společnosti, o lidských činnostech, výtvorech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života.

Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, za plnění zadaných úkolů, za svěřené a společné předměty, rostliny nebo zvířata. Pěstuje u nich základy uvědomění si vlastní individuality, tak i potřebné sounáležitosti s lidmi, přírodou, věcmi a ději kolem nich.

Specifické cíle se zaměřují především na:

- osvojování schopnosti vnímavě sledovat život kolem sebe a orientovat se v něm
- naučit se vyjádřit svůj názor přiměřeně mezilidské komunikaci a respektovat názory druhých
- osvojení potřebných vědomostí o sobě, jiných lidech, zvířatech a rostlinách, o škole, rodině a životě v nejbližším okolí, o činnostech a výtvorech lidí, o vztazích mezi lidmi, vztazích člověka k přírodě a ke zdraví
- porozumět významu spolupráce, pomoci a odpovědnosti
- hledání a objevování nového pro ně přirozeného, ve všech činnostech spojených s poznáváním i ověřováním poznatého

2. 3. Tématické okruhy výchovně vzdělávací oblasti školní družiny – Člověk a jeho svět

2. 3. 1. Místo, kde žijeme

- škola – bezpečná cesta tam i zpět, nejbližší okolí, orientace v budově, organizace života ve škole, režim školní družiny
- rodina – místo, kam patřím, citové vztahy v rodině, postavení rodičů a dětí, práva a povinnosti, péče rodičů, širší rodina (prarodiče), práce (výchova k práci)
- město – pozitivní vztah k místu a prostředí, ve kterém žijeme, služby, instituce, památky, významné osobnosti, tradice a slavnosti
- vlast – národní hrdost, státní symboly, představitelé státu, český jazyk, historie země (pověsti), hlavní město..., čím jsme známi ve světě
- planeta Země – vývoj života na Zemi, světadíly (globus, mapa), rozdílnost života, rovnost lidí
- významné dny a výročí
- dopravní výchova

2. 3. 2. Lidé kolem nás – osvojování a dodržování pravidel společenského chování

- zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi
- podstata tolerance, empatie a vzájemné úcty
- osvojování a dodržování základů společenského chování
- rozpoznat špatné projevy chování (šikana, agresivita)
- hygiena, stolování, sebeobsluha
- význam práce pro člověka a společnost
- kladný vztah ke spolužákům, vzájemná tolerance

2. 3. 3. Lidé a čas – jak postupují události v čase

- každá činnost má během dne své místo a čas, systém v práci a odpočinku, umět využít svůj čas
- návyk na pravidelnou přípravu na vyučování
- správná volba volnočasových aktivit
- orientace v čase (rok, měsíc, týden, den)
- proměny v životě od dětství ke stáří
- návštěva muzea či historických míst
- budování správného režimu dne a jeho dodržování
- učit se respektovat čas druhých
- účelně využít svůj vlastní čas

2. 3. 4. Rozmanitost přírody

- proměnlivost v čase – roční období, den a noc (pohyby Země)
- příroda neživá (voda, vzduch, půda)
- příroda živá (rostliny a živočichové)
- postavení člověka v přírodě (jeho kladný i záporný vliv)
- ochrana životního prostředí, chráněné krajinné oblasti
- vycházky a pobyty v přírodě
- pozorování změn, které se v přírodě odehrávají
- péče o pokojové rostliny

2. 3. 5. Člověk a jeho zdraví – pozněj sám sebe

- poznat především sami sebe
- získat poučení o zdraví a nemocech, o prevenci chorob, o odpovědnosti za své zdraví
- péče o osobní hygienu
- prevence úrazů
- bezpečnost při všech činnostech, které děti provozují
- životospráva, hygiena, otužování
- jak vyhledat pomoc (telefonní čísla 150, 155, 158)

2. 4. Cíle výchovně-vzdělávací činnosti

Cíle školní družiny se naplňují ve všech výchovně vzdělávacích činnostech:

Odpočinkové činnosti : do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, popř. ráno pro žáky, kteří brzy vstávají a dále dle potřeby kdykoliv během dne (klidná zaměstnání, stolní a společenské hry dle výběru dětí, poslechová činnost /pohádky, písně/, práce s knihou a s časopisem, četba donesené literatury, individuální rozhovory s dětmi)

Rekreační činnosti : slouží k regeneraci sil, převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky, hry a činnosti mohou být rušnější (sezónní hry v přírodě, pouštění draků, sáňkování, stavby ze sněhu), dopravní výchova, tělovýchovné chvíle...

Pracovní činnosti : rozvoj pracovních dovedností, poznávání netradičního materiálu, konstrukční stavebnice

Estetické činnosti : poznávání nových výtvarných technik a jejich použití v tématických úkolech, hudebně pohybové činnosti, výzdoba školní družiny

Přírodovědné činnosti: změny v přírodě a jejich zákonitosti, příroda živá a neživá, postavení člověka v přírodě, ochrana životního prostředí

Sportovní činnosti : závodní činnost, sportovní a pohybové hry v tělocvičně a venku, rozvoj pohybové zdatnosti, otužování

Společenskovední : pravidla společenského chování, významné dny a výročí, lidové zvyky a tradice

Společ. prospěšné : úklid a pořádek v prostorách školní družiny a školy, čistota svého pracovního místa, ochrana společného majetku,

Příprava na vyučov. : zábavné procvičování učiva, didaktické hry

2. 5. Získávání a rozvoj klíčových kompetencí

Cíle školní družiny vedou k získávání kompetencí dítěte (vědomostí, schopností, dovedností.....) :

I. *Kompetence k učení:*

- učí se s chutí, započatou práci dokončí, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale i vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, získané vědomosti dává do souvislostí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

II. *Kompetence k řešení problémů:*

- všímá si dění i problémů a tyto mu jsou motivací k řešení dalších problémů a situací, při řešení užívá logických postupů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, započaté činnosti dokončuje. Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení. Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje se zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

III. *Komunikativní kompetence:*

- ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky a dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky, komunikace je kultivovaná. Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuze, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje. Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem. Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

IV. *Sociální a interpersonální kompetence:*

- samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit – přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

V. *Kompetence občanské, činnostní a pracovní:*

- vyjadřují kvality občana demokratické společnosti, jedná se především o soubor hodnot a postojů, které jsou vlastní demokracii, a proto jimi má žáka vybavit. Odborné kompetence se vztahují k výkonu pracovních činností. Tvoří je soubor vědomostí, dovedností, postojů a hodnot.

VI. *Kompetence trávení volného času:*

- orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, umí vhodně relaxovat, rozvíjí nadání, rozvíjí své zájmy v

organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí říci "ne" nevhodným nabídkám na využití volného času.

2.6. Společné postupy na úrovni školy, kterými chceme dosáhnout cílů základního vzdělávání a jejichž prostřednictvím utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků

1. Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

Naučit se učit a pocíťovat potřebu učit se jako celoživotní nutnost, je jeden ze základních cílů, ke kterému základní vzdělávání směřuje a které chce naplnit i náš ŠVP.

Od prvopočátku vedeme žáky k orientaci v informacích (textu) schopnosti rozlišovat podstatné od nepodstatného. Postupně získávají schopnost vyhledávat informace z různých zdrojů – učebnic, encyklopedií, médií, internetu a následně tyto informace třídít, vyhodnocovat a srozumitelně a vhodně je prezentovat.

Vedeme je k vytváření si efektivních pracovních strategií, při nichž je nutno činnosti naplánovat a rozdělit do dílčích úseků se stanovenými časovými mezníky. Umožňujeme jim dosahovat stanoveného cíle individuální cestou, ale také prací na projektu ve skupině spolužáků, při které jedinec dokáže přijmout a splnit svou dílčí roli. K řešení problému je motivujeme zejména hledáním cesty, nikoli pouhým přijetím předaného poznatku, naučením se teorie. Pozitivně tento proces ovlivňujeme zejména možností volby podílu žáka při plnění úkolu a zejména pak možností využívání moderních vyučovacích prostředků. Dosažení dobrých výsledků rovněž podporují zajímavé formy práce, mezi něž patří různé typy soutěží, a to nejen v rámci třídy a školy.

Jako účinný faktor k získání žáka pro celoživotní učení nám slouží příklady úspěšných osobností zejména z nejbližšího okolí a aktuálního života společnosti.

Veřejná prezentace výsledků práce žáků před spolužáky či širší veřejností a schopnost nést za výsledky své práce odpovědnost je tím nejlepším dokladem naplnění cíle o strategii učení a celoživotní motivaci.

Dosažením tohoto cíle žáci získají kompetence k učení, kompetence sociální, k řešení problému a kopence komunikační, a to zejména ve skupinové práci a práci na projektech. A také kompetence občanské při uvědomění si významu své dílčí práce v kontextu celospolečenském.

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Při dosahování tohoto cíle ve výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.

Využíváme zejména matematiky a přírodovědných předmětů (fyzika, chemie, přírodopis), kde klademe důraz na zadávání a řešení problémových úkolů, jasné a srozumitelné vyvozování vztahů při výkladů při co největším zapojení a spolupráci žáků.

Ukazujeme žákům správné postupy práce, řešení zadaného problému více způsoby a vytváříme myšlenkové konstrukce. Vedeme je k tomu, aby svoje řešení uměli obhájit.

Žáci se postupně zdokonalují při práci s informacemi. Vyhledávání ze všech zdrojů, jejich třídění, zpracování a využití. Důraz klademe na využívání internetu.

3. Vést žáky k všestranné a účinné a otevřené komunikaci

Úměrně k věkové kategorii vštěpujeme žákům zásady komunikace a to v souvislosti s kulturou mluveného projevu a dalšími účinnými strategiemi, které výsledek komunikace ovlivňují. Důraz klademe na rozvoj slovní zásoby a užívání spisovné formy mateřského jazyka.

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Během vyučování využíváme mimo jiných metod a forem práce také skupinovou práci žáků. Usilujeme o to, aby se žáci seznámili s pravidly práce ve skupině a prokázali schopnost přijmout a střídát role ve skupinách. Snažíme se podněcovat žáky k práci ve skupině a pro skupinu.

Vedeme žáky ke společnému vyhledávání informací na internetu, v encyklopediích, mapách, atlasech a knihách.

Při spolupráci žáky vedeme k pomoci úspěšnějších žáků slabším. Snažíme se oceňovat nejen výsledky nejlepších žáků, ale také ocenit dílčí úspěch slabších žáků, aby i oni pocítili radost z úspěchu.

Naplněním těchto cílů získávají žáci především kompetence sociální a personální. Při skupinové práci posilují dále kompetence komunikativní a občanské (povinnosti a práva členů skupiny). Při společném řešení problémových úloh a vyhledávání informací se výrazně posilují kompetence k řešení problémů a k učení.

5. Připravit žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Snažíme se, aby se žáci v kolektivech podíleli na stanovení pravidel chování (především začátek školního roku), která jsou v souladu se školním řádem.

Snažíme se o motivaci žáků příklady z běžného života, vedeme je ke schopnosti vyjádření vlastních názorů a při řešení jim dáváme případnou možnost volby.

Důraz klademe na motivaci pochvalou a umožnění radost z osobního úspěchu. Tím je povzbuzujeme ke zdravému sebevědomí. Zároveň se ale snažíme, aby žáci dokázali přiznat chybu a případně dokázali přijmout trest při porušení daných pravidel. Přitom by ale měli mít možnost vyjádřit se k němu. Při skupinové práci podporujeme směřování ke kolektivní odpovědnosti jak za úspěch, tak za neúspěch.

2.6.1 Zájmová činnost

Součástí činnosti školní družiny jsou také zájmové kroužky pro žáky I. stupně, pomocí kterých také chceme dosáhnout cílů základního vzdělávání a jejichž prostřednictvím utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků. Kroužky vychází z našeho ŠVP a jsou zaměřeny zejména na sportovní, estetické a pracovní činnosti. Vedou je naše vychovatelky školní družiny, třídní učitelky žáků I. stupně nebo externí vedoucí. Činnost probíhá v prostorách školy a většinou v době činnosti školní družiny, kdy si vedoucí kroužků, učitelky nebo vychovatelky, přebírají děti ze školní družiny.

3. Plán činnosti ŠD

Plán činnosti vychází z Rámcového programu pro základní vzdělávání. Klíčové kompetence, které jsou danou aktivitou rozvíjeny nebo posilovány jsou označeny čísly 1–6.

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. komunikační kompetence
4. sociální a interpersonální kompetence
5. občanské kompetence
6. kompetence k trávení volného času

Po celý školní rok se prolívají tyto činnosti:

- podle počasí, téměř denně chodíme do přírody, na školní hřiště apod., 5,6
- každý měsíc se naučíme novou hru, 6
- pořádáme jednoduché soutěže s míčem či se švihadlem (hrajeme tzv. školku), 6
- po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách (individuálně i ve skupinách), 6
- prohlubujeme si znalosti o živé i neživé přírodě, 1,4,5,6
- hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě, 6
- cvičíme uvolňovací cviky, v tělovýchovných chvilkách relaxujeme při hudbě, 1,6
- při vycházkách do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu, 3,5,6
- soutěžíme, kdo nejrychleji (nejdokonaleji) postaví sněhuláka, 6
- závodíme v hoď sněhovou koulí na cíl, do dálky apod. 6
- kreslíme do sněhu, do sněhové plochy vyšlapáváme jednoduché obrázky (individuálně i skupinově), 6
- seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování, 6
- nacvičujeme vybíjenou i kopanou na hřišti 6
- navštívujeme filmová představení 6
- 4x ve školním roce se zúčastníme výcviku na dopravním hřišti, 4,5

ZÁŘÍ

- vyprávíme si o životě naší rodiny, 3,4,5
- popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme, a jejich zařízení, 2,3,4
- zjišťujeme, kdo všechno v naší škole pracuje (setkáváme se s nepedagogickými zaměstnanci naší školy),
- seznamovací hry 1,3
- čteme na pokračování (např. knihu Ztratila se škola), ptáme se, dáváme si hádanky, domýšlíme konce kapitol, vedeme fiktivní rozhovory s hrdiny atd. 2,3
- zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – procházíme ulicemi, 1,2,6

- určujeme značky a jejich význam (o čem nás informují, co nám nařizují, co nám dovolují...),
- na dopravním hřišti si hrajeme na policisty, chodce, cyklisty, 2,3,5
 - rozhodujeme se, odkud pojedeme, vyhledáváme spojení do různých míst
 - (pracujeme s vývěskami) – vycházka na vlakové a autobusové nádraží 1,2,3
 - zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole – beseda s názornými ukázkami (návštěva dopravního hřiště) 1,6
 - předcházíme nepříjemné situaci, že bychom zabloudili nebo se ztratili – na vycházce hledáme orientační body a jdeme podle nich 5,6
 - hrajeme scénky s náměty Přicházíme do divadla nebo na koncert, Opozdili jsme se, Kdy tleskat, Jak se chovat v divadle o přestávce atd. 1,2
 - cvičíme si jazyk (jazykolamy, dechová cvičení), 1,3,5
 - cvičíme se ve správném stolování, 3,4
 - při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu, 2,5
 - na vycházkách pozorujeme změny v přírodě a malujeme je, 1,3
 - soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně, 1,3
 - kreslíme ovoce a zeleninu, 1,3,6
 - jablíčkový den, bramborová tiskátka 1,3,6

ŘÍJEN

- kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas, 4,6
- kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře, kam rádi chodíme (přírodní zákoutí, hřiště, kino, knihovna...), 1,3,4
- stavíme naše město z kostek, 2,4,5
- seznamujeme se s posláním knihovny, 1,3,5
- kreslíme, čím bychom chtěli být, 1,3
- nakupujeme a prodáváme – hra na prodavače a kupující, 2,3,4
- jdeme navštívit knihovnu, 3,5,6
- diskutujeme o hrdinech, o nichž rádi čteme, seznamujeme ostatní s naší domácí knihovničkou, připravujeme čtenářskou anketu, 1,3,6
- cestujeme prstem po mapě, "navštěvujeme" známá místa, kde někteří z nás již byli, a vyprávíme o jejich zvláštích, 1,3,6
- soutěžíme, kdo zná více slov od určitých písmen (jméno města, hradu, rostliny, zvířete...), zajímáme se o vlajky států, které si zapíšeme podle abecedy, a kreslíme je, 1,2
- představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme, 3,4
- povídáme si o našich prarodičích, 3,4
- povídáme si o naší širší rodině, 3,4
- hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda, 1,3,4
- z vystříhaných namalovaných podobizen vytváříme skupinový portrét naší družiny, 3,6
- povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák, 1,3,4
- představujeme si pocity nevidomého člověka (máme zavázané oči a ostatní nás "navigují", kudy máme jít, se zavřenýma očima hádáme, odkud se ozývá zvuk), 3,4,5

- ve dvojicích zkusíme role nevidomého a jeho průvodce,	1,6
- zkusíme malovat ústy, jak to musí dělat někteří tělesně postižení lidé,	4,6
- orientujeme se v prostoru – zkusíme na hřišti dojít poslepu k cíli,	2,4,5
- tvoříme výrobky z přírodních materiálů (lisování, tisk, listová koláž, zvířátka z přírodnin, frotáž apod.)	4,6
- podzimní tvoření z kaštanů	1,3,6
- Švihadlový král	1,6
- křížaly, kandovaná marmeláda	1,6
- pomáháme při akcích školy – štafetový běh	1,5,6
- zdobíme okolí školy – vyplétáme plot vlnou	1,4,5,6
- dlabeme dýně – zpracováváme – vaříme sirup, kandujeme	1,6
- příprava na vánoční trhy	1,4,5,6

LISTOPAD

- čteme si pohádky z různých světadílů, ilustrujeme pohádkové příběhy z dalekých krajů,	3,6
- sbíráme obrázky a články o zemích, ze kterých pocházely pohádky, snažíme se pochopit, v čem se národy liší, v čem jsou jejich obyvatelé jiní než my,	1,3
- povídáme si o národních jídlech typických pro určité země, určujeme, odkud k nám asi bylo dovezeno exotické ovoce, pokusíme se připravit jednoduché cizokrajné jídlo,	1,2,6
- besedujeme o "kouzelných" slovech ("děkuji", "prosím", "omlouvám se") a jejich významu, vymýšlíme si drobné příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli,	1,2,3
- hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat za zasláné informace (navštěvujeme informační středisko obce), zeptat se, zda je volné místo v restauraci, ve vlaku atd.,	3,4
- povídáme si, čím můžeme druhého potěšit – dárkem, pochvalou, chováním, úsměvem, denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě,	1-6
- uvažujeme, které dárky je vhodné/nevhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým (učíme se předávat kytici, bonboniéru...),	2,5
- seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorách,	1,3,5
- dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně,	1,3
- povídáme si o pořadech v televizi, v rozhlase, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí,	3,6
- porovnáváme realitu (naše zkušenosti) s některými filmovými příběhy,	2,3,5
- připravíme si vědomostní "televizní" soutěž a zahrajeme si ji,	1,2,6
- navštěvujeme nádraží a vyhledáváme spojení v jízdních řádech, uvědomujeme si význam dochvilnosti a přesnosti,	2,4
- tvoříme na vánoční trhy – věnce a přání	1,5,6
- výzdoba vánoční družiny a školy	1,5,6
- výroba Betlému z buráku	1,5,6

- vánoční tradice – posezení s knězem – povídání o významu Vánoc 1,4,5
- povídáme si o svátku sv. Martina – legenda, tradice 1,5

PROSINEC

- vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vyprávíme si o smyslu adventní doby, 2,3
- společně vyrábíme adventní věnec, každý týden posedíme u zapálené svíčky, vyprávíme si naše rodinné vánoční příběhy apod. 3,4,5
- vyrábíme Mikuláše, čerty, anděly, Lucky, 3,4
- připravujeme si dárky na naši mikulášskou besídku, scénky na vystoupení, vyzdobíme si třídu atd. 3,6
- učíme se koledy, 1,6
- na vycházkách pozorujeme výzdobu města, ulic, obchodů, 3,4
- vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, ze slámy, šišek, ořechových skořápek a jiných přírodnin, 1,2,6
- na třídu si zdobíme vánočními motivy, 6
- vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům, 4,6
- zkoušíme vánoční zvyky – pouštíme svíčky ve skořápkách, lijeme vosk apod., 1,2,6
- krmíme ptáčky v zimě, víme, co jim chutná/škodí, 3,5,6
- v zimě pozorujeme stopy ptáků na sněhu, 1,2
- výroba cukroví 1,4,6
- výroba domácí plastelíny 1,6
- akce Hula hop 1,6

LEDEN

- čteme o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci, 1,6
- vyprávíme si o režimu dne při léčení doma na lůžku, 1,3
- povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky (při nesprávném užívání nám mohou škodit), co je to respirační doba léků apod., 1,2,3
- vyprávíme si své zkušenosti z pobytu v nemocnici nebo u lékaře, vytváříme se správný názor na lékaře jako na pomocníka při udržování našeho zdraví, 1,4
- hrajeme si na lékaře a na pacienta, nebojíme se návštěvy ordinace, 2,3
- soutěžíme ve znalostech základních hygienických návyků a v dovednostech při péči o náš zevnějšek, 2,3
- povídáme si o péči o náš chrup, 1,2,3
- vyprávíme ostatním o našem nejlepším kamarádovi a o dobrých vlastnostech, kterých si vážíme na lidech, 2,4
- každý z nás napíše, co se mu na kamarádech líbí (papír přehneme formou harmoniky a podáme dál), nakonec vše přečteme, 3,4
- Tři králové – návštěva místního kostela a Betlému 1,4,5
- Člobrdový král 1,2,3,6
- tvoříme kalendář 1,6

- návštěva kluziště Jeseník 1,6
- vyrábíme krmítka ze šišek 1,6
- bobování 1,6

ÚNOR

- stavíme náš dům ze stavebních dílů 2,3,5
- vymýšlíme, jak by mohlo vypadat ideální město/vesnice, kolektivní skládanka z obrázků nebo ze stavebnic 1,2,4
- hledáme básničky, písničky o našem městě/obci, či o našem kraji, soutěžíme ve znalostech i ve zpěvu 1,3,5
- navštívíme místní muzeum, všimáme si, které předměty jsou tam vystaveny, nic nezapomeneme a zážitky kreslíme 1,3,5,6
- čteme si, posloucháme pověsti našeho regionu, besedujeme o historii města 1,3
- ilustrujeme přečtené pohádky nebo pověsti např. v komiksové podobě 1,6
- vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky (půjčujeme si v knihovně obrázkové publikace) 1,3,4
- vyrábíme si masopustní masky 1,2,6
- vyzdobíme družinu nejlepšími maskami 3,4,5
- vyprávíme si pohádky a příběhy ze života 3,5,6
- dramaturgujeme jednoduché pohádky a příběhy a pak je předvádíme mladším spolužákům 1,2,6
- pantomimicky vyjadřujeme děje, či situace ze známých pohádek 2,3,5,6
- vypravujeme drobné příběhy, v nichž se střídají příjemné i nepříjemné události 2,3,4
- besedujeme na téma, jak jsem trávil víkend, malujeme, co jsme zažili a navrhujeme jiný program pro další víkendy 2-6
- besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zbytečná zranění 5,6
- učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou 1,3,5
- vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu 1,3
- besedujeme o osobní hygieně a jejím významu 1,4,5
- při každodenních tělovýchovných chvilkách procvičujeme své tělo 6
- chodíme na dostupné výstavy 3,6
- Valentýn – tvoření 1,6
- vzájemné respektování – práce ve skupinách s příběhem 1,2,3,4
- vycházka na Cihelnu 1,6
- Maškarní bál v tělocvičně 1,6

BŘEZEN

- besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkajících se jara, čteme úryvky z knížek, v nichž se o nich vypráví 1,3,6
- besedujeme o naší nejoblíbenější knize, povídáme si o ilustracích, které ji doplňují 3,5
- z různých materiálů tvoříme postavičky z pohádek, které jsme si oblíbili 1,2,6
- navštěvujeme místní knihovnu a vyhledáváme knihy a časopisy, kde se píše o našem městě/vesnici apod. 2,3

- vyrábíme obal na knihu a obalujeme ji, tvoříme záložku do knihy 1,6
- na vycházce pozorujeme jarní práce na poli a v zahradě 1,3
- kreslíme a malujeme první jarní květiny 1,6
- kreslíme mláďata domácích zvířat 1,6

- kreslíme, malujeme, modelujeme prehistorické zvíře dle své fantazie 1,6
- hrajeme si na průvodce naší obcí, popisujeme a ukazujeme, kudy se hosté dostanou k obecnímu úřadu, k poště, k nejbližšímu zdravotnickému zařízení nebo ke knihovně, kudy se jde do obchodů, ... 1,2,3,4,5
- vyrábíme drobné dárečky pro vychovatelky, učitele a ostatní pracovníky školy 1,6
- pátráme ve školních a domácích knihovnách, kdo byl J.A. Komenský (četba zajímavostí o jeho životě) 1,2,3
- v knihovně si půjčujeme knížku o společenském chování a ve scénkách si podle ní cvičíme etiketu 1,2,4
- hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnotíme naše chování ve školní jídelně 2,3,4
- čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy, vyprávíme se, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky, hrajeme scénky z pohádek 1,2,3,4,6
- návštěva kluziště Jeseník, kino Mikulovice 1,6
- výroba k MDŽ 1,6
- výroba Moreny, chrastidel 1,6
- Piškvorkový král 1,6
- Krásné písmo – úprava, estetika – krasopísanky 1,6
- Opičí dráha v tělocvičně 1,6

DUBEN

- v dubnu (měsíc ptactva) přemýšlíme, co znamenají ptáci v našem životě, jak se o ně starat, v knížkách hledáme informace o právě přilétajících druzích 1,2,5,6
- kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme 2,4,6
- výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky 1,3
- soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy 1,2,6
- povídáme si o cestě do školy a domů, ptáme se na bezpečnost cesty každého z nás do školy 1,2,4
- vyrábíme si dopravní značky 2,5
- besedujeme s příslušníkem policie o jeho práci, předem si písemně připravujeme otázky 3,4,6
- čteme si o národních a místních zvycích spojených s jarem 1,3
- zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc, kreslíme a vystřihujeme 5,6
- učíme se koledy a zazpíváme či zarecitujeme je na pomlázce 3,6
- malujeme a zdobíme kraslice batikou, nalepováním, vyškrabáváním 1,6
- na vycházkách pozorujeme přírodu, vybereme si pozorováním různé stromy 3,5,6
- sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků 1,2,3
- vyrábíme pomlázky, sejeme osení 2,6
- návštěva knihovny 1,6

- Den Země – úklid kolem školy – jak chráníme přírodu – zemi 1,5
- Pálení čarodějnic – povídání o zvyku 1,5
- Vycházka Ranč Orel, Špičák 1,6

KVĚTEN

- navštívíme botanickou zahradu, prohlédneme si rostliny a povídáme si o nich 1,3,4,5
- navštívíme lékárnu, besedujeme o sběru léčivých rostlin 1,3,4
- besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu 1,4,5
- při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozuje činnost člověka 4,6
- vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě 1,6
- čteme ukázkou z příběhu, jak Křemílek a Vochoomůrka zasadili semínka, vymyslíme si zaklínadlo, kterým se semínko budí 2,3,4,6
- čteme knihu Ferda Mravenec a kreslíme mravence a jiné brouky 1,6
- při vycházkách pozorujeme život na stromech 1,2,3
- besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají a co pro nás dělají 1,3,4
- vyrábíme dárky pro radost maminkám 3,4,6
- navštívíme pracoviště některého rodiče 3,4

ČERVEN

- besedujeme na téma „ten dělá to a ten zas tohle“ (opravna obuvi, čistírna, kadeřnictví) 2,4
- jdeme kupovat dárky nebo věci potřebné na výlet 1,3
- píšeme pohledy s adresou, kupujeme známky 2,4
- hledáme dům podle adresy, na budovách hledáme popisná a orientační čísla 2,3,5
- besedujeme o tom, co je to plýtvání jídlem 4,5
- hrajeme si scénky na téma „čím si kamarádi dělají radost“ 3,6
- hrajeme si na malého pomocníka, hledáme, kde mohou žáci našeho věku pomáhat, besedujeme o tom 2,4,6
- povídáme si o významu Dne dětí, plánujeme, jak ho oslavíme 1,2,3
- kreslíme, co nás nejvíce baví, co nás baví méně, čemu věnujeme nejvíce času, nad kresbami besedujeme 1,5,6
- opakovaně si připomínáme, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky s těmito motivy 1,6
- čteme si a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při koupání, při jízdě na kole atd. 1,3
- při pobytu venku hrajeme pohybové hry 6
- soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin nebo zvířat začínajících určenými písmeny abecedy 1,2,5
- těšíme se na prázdniny, besedujeme, jak se máme chovat při hrách, shromáždíme si pohlednice z různých prázdninových míst, které jsme navštívili a z pohlednic si vytvoříme prázdninový vláček 1,2,6